

2. Knjiga »De vita et moribus«

Ustanovitelj Opus Dei —
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

31. Okt. 2017

↗ *Nazaj na kazalo*

Predstojnik Duhovniškega semenišča sv. Karla je bil msgr. Miguel de los Santos Díaz Gómara, njegov namestnik pa Antonio Moreno Sánchez. Izmed duhovnikov, ki so pripadali tej sloviti ustanovi, je bil običajno imenovan rektor Semenišča

sv. Frančiška Pavelskega. Leta 1920 je bil to José López Sierra, kateremu sta bila podrejena dva nadzornika, ki sta mu pomagala pri vodstvenih in disciplinskih nalogah. Tadva nadzornika sta bila izbrana izmed študentov zadnjih dveh letnikov teologije.^[1] Ena od njunih glavnih zadolžitev je bila priprava disciplinskih informacij ali kakršnihkoli drugih opažanj v zvezi z vedênjem bogoslovcev, v obliki mesečnih poročil, ki jih je pregledal rektor, nato pa so bile prenesene v uradno knjigo. Ko so bile rektorjeve sodbe enkrat zapisane, so dobile neizbrisen značaj.

Omenjena knjiga je bila sestavljena iz natisnjenih listov v formatu folio, z razdelki za vpis osebnih podatkov posameznega bogoslovca, spodaj pa je bilo pet stolpcev z naslovi: Pobožnost – Prizadevnost – Disciplina – Značaj in – Poklic. Na eni strani teh stolpcev so bile navedene

ocene za posamezna akademska leta, na drugi je bil prostor za »splošne opombe«. Na naslovnici knjige je pisalo: »*De vita et moribus* gojencev Semenišča sv. Frančiška Pavelskega«. Ta znameniti register, v katerem je zabeleženo bistvo dogajanja in zgodovine bogoslovcev, se začne s februarjem 1913.^[2]

List z Jožefmarijevim imenom nosi številko 111. Na vrhu je poleg osebnih podatkov mogoče prebrati: »Zanj je zadolžen g. Carlos Albás Blanc.« Njegov stric Carlos, arhidiakon, vpliven mož v zaragoški duhovščini, je bil bogoslovčeva sreča in nesreča. Sprva je nečaka sprejel odprtih rok in najbrž je bil precej zaslužen za to, kar je rektor zapisal dve vrstici niže: »Dodeljena mu je polovična štipendija.« Ne gre dvomiti o arhidiakonovih dobrih namenih glede družinskih zadev, vendar je resnici na ljubo treba tudi dodati, da

je bilo pri Sv. Karlu le kakšnih pol ducata bogoslovcev samoplačnikov.

V prvih tednih je Jožefmarija pogosto kósil s stricem Carlosom, se pravi ob nekaterih nedeljah in prazničnih dneh, kadar je to dopuščal pravilnik. Sprejel je tudi povabilo še drugega brata svoje matere, strica Mauricia, ki je nedavno tega ovdovel in je imel številno družino. Da svojima stricema ne bi bil v nadlego, je na nedeljske obiske raje hodil bolj poredko. Razen tega ni rad izstopal, s tem da bi užival izredne ugodnosti, ki bi med njegovimi tovariši lahko vzbudile nevoščljivost.^[3]

Deset dni po vstopu v semenišče je bil Jožefmarija imenovan za skrbnika Združenja za apostolat in molitev za leto 1920/1921. Morda zato, ker so v njem že v prvem trenutku odkrili trdno življenje pobožnosti. »Bil je edini od meni poznanih bogoslovcev, ki je hodil dol

v cerkev v prostem času,« pravi neki sošolec,^[4] ne da bi to metalo slabo luč na preostale semeniščnike, saj verskih obveznosti, kot je razvidno iz urnika, ni primanjkovalo.

Jožefmarijev sošolec Jesús López Bello umirjeno in ne da bi podajal izčrpen seznam, navaja pobožnosti: »Zjutraj skupna izročitev dejanj, meditacija in sveta maša. Pred in po kosilu obisk Najsvetejšega. Popoldne sveti rožni venec in duhovno branje. Zvečer pa obisk Najsvetejšega in spraševanje vesti. Sobotna pobožnost ob sobotah popoldne. V dneh meseca maja 'rože' za Marijo s pridigo. Sedem nedelj sv. Jožefa. Devetdnevnic pred Brezmadežno. Sedemdnevnic pred Žalostno Materjo Božjo. Osemdnevnic k Detetu Jezusu za božič. Vsak mesec smo imeli duhovno obnovo, letno pa duhovne vaje.«^[5]

Znotraj natrpanega urnika, dodobra obogatenega z verskimi dejanji, se je

osebna pobožnost pokazala predvsem, kot pravi Aurelio Navarro, »v intenzivnosti in prizadevnosti, s katero je vsak posameznik skušal živeti te skupne pobožnosti«. ^[6] V soglasju s to mislijo neki drugi bogoslovec, Arsenio Górriz, omenja, da je bil Jožefmarija »pobožen, zelo pobožen« in da je bilo to na njem opaziti »ne toliko po tem, kar je počel, ampak po načinu, kako je to počel«. ^[7] V semenišču je ohranil svojo navado, da je zmolil vse tri dele rožnega venca, njegovo srce pa je nepotrpežljivo bilo v ponavljajočih se molitvenih vzklikih: **Domine, ut videam! Domine, ut sit!**, ki so bili živo nadaljevanje Gospodovega klica v Logroñu. In kakor da bi hotel okrepiti to stanje pripravljenosti, je izkoristil prosti čas na Papeški univerzi in zahajal v bližnjo baziliko Pilar, da bi se z isto prošnjo obrnil k Mariji: **Domina, ut sit!** ^[8]

Prazniki so predstavljali prijetno prekinitev enoličnega sosledja dni v cerkvenem koledarju. Ob takšnih priložnostih so bogoslovci vstajali pol ure kasneje; niso imeli predavanja in privoščili so si sprehod. Na mizah v refektoriju so se pojavile obilnejše jedi in vino. Raznovrstnost hrane je bila razpoznavno znamenje praznikov, saj so takrat študentom postregli z obilnim obrokom, kasneje imenovanim »predjed«, ki je bil nekaj posebnega.^[9] (Vsekakor pa je bila vedno ohranjena hierarhična lestvica. Duhovniki pri Sv. Karlu so običajno vsak dan imeli dva hoda, enega mesnega in enega ribjega. To je dajalo povod za to, da je vzdevek »gospodje sv. Karla«, s katerim so semeniščniki poimenovali ugledne duhovnike te hiše, nosil ironičen pridih dražljivega občudovanja.)

* * *

Jožefmarijev vstop v Semenišče sv. Karla je spremljal duh nenavezanosti. Vedel je, da je nov življenjski slog, sobivanje z bogoslovci, neizogibno pomenil spremembo v navadah in odpoved številnim domačim udobnostim. In kot simboličen izraz te odpovedi je ob prihodu v semenišče vratarju prepustil tobak, pipo in druge kadilske pripomočke, ki jih je imel pri sebi. Tako je z nepreklicnim dejanjem prenehal kaditi.^[10] Ni pa si mogel predstavljati, da bo ta etapa njegovega duhovniškega poklica zanj pomenila pravo ognjeno preizkušnjo. Nizka raven omike in običajev, ki jih ni bil vajen, kljub vsemu ni bila najtežja ovira, ki jo je moral premagati, saj si je Jožefmarija, da bi se prilagodil miselnosti in navadam bogoslovcev, prizadeval za to, da bi gojil stike z vsemi in bil do njih ustrežljiv.^[11]

Trud za prilagoditev razmeram v Sv. Karlu se je začel že navsezgodaj zjutraj. Jožefmarija, ki se je bil doma navajen s hladno vodo umivati od glave do pet, poleti in pozimi, si je moral vsako jutro priskrbeti več vrčev z vodo, da bi lahko ohranjal to zdravo navado.^[12]_____

Ženske v semenišče niso imele vstopa. Nekaj hlapcev je skrbelo za splošno čistočo. (Ni treba posebej ponavljati, da bi si glede snažnosti prostorov človek želel kaj več.) Kar zadeva osebno perilo in menjavanje posteljnine, si je vsakdo pomagal, kakor je vedel in znal. Jožefmarija je imel srečo, da so mu perilo prali pri stricu Carlosu.^[13]_____ Sam je poskrbel za to, da si je dobro očistil čevlje in skrtačil talar, kot je zahteval Pravilnik.^[14]_____

Če med Jožefmarijevimi sošolci opravimo raziskavo o izstopajočih potezah njegove osebnosti, nas

njihovi odgovori brez odstopanj usmerijo k njegovi prijazni vljudnosti in k snažnosti njegove obleke.

»Jožefmarija je bil gospod od nog do glave, v vsem svojem vedênju: to je odražal njegov pozdrav, njegov slog, s katerim se je obračal k drugim, njegov način oblačenja, vzgojenost pri jedi,« pripoveduje eden izmed njegovih tovarišev; »ne da bi se za to posebej trudil, je predstavljal pravo nasprotje tega, kar je takrat veljalo kot običajno«. ^[15] Glede njegove oprave in videza pa neki drugi bogoslovec govori o tem, kar se je zgodilo nekega dne na sprehodu, ko so šli iz Sv. Karla obiskat umobolnico: »Videli smo veliko duševno bolnih, nekateri so bili zares osupljivi, na primer eden od njih, ki je trdil, da lahko ukazuje nad vsemi, ker da je on sam kralj; na koncu pa je prišla neka nora starka, ki je govorila, da je g. Jožefmarija njen zaročenec, ker se ji je zdel tako čeden in tako lepo

oblečen. In res je, da je bil vedno videti zelo urejen.«^[16]

Z leti je sin pridobival očetove poteze, kar se tiče izbranosti in olikanosti. Ampak kaj je nastalo iz otroka, ki se je v Barbastru skrival pod posteljo, kadar si je nadel novo obleko? In kaj iz dečka, ki ni hotel nositi najboljših oblačil, ko je bilo v šoli napovedano fotografiranje? Od tam do tod je družina prehodila dolgo pot. Sreča je Escrivájevimi obrnila hrbet; sedaj ga je revščina prisilila k temu, da je hranil ponošeno obleko, kot da bi bila nova.

Zaradi skrbi za njegovo osebno higieno se ga je kmalu prijel vzdevek na račun jutranjega umivanja:

Ko sem vstopil v semenišče, sem običajno nosil očiščene čevlje in obleko, tako kot sem bil vajen od prej. Nerazumljivo sem iz tega razloga za nekatere, ki bi se pred mojim vstopom v semenišče do mene

vedli skrajno spoštljivo, jaz postal gospodič! Drugi motiv za nenavadno osuplost tistih dobrih bogoslovcev, ki so bili vsi boljši od mene in ki so kasneje povečini vršili svojo službo kot odlični duhovniki, mnogi pa so zaslužili mučeništvo, je izviral iz tega, da sem se umival – poskušal sem se oprhati – vsak dan: in zopet pridevek »gospodič«.^[17]___

Beseda »gospodič« je seveda evfemizem. Žaljivi vzdevek, s katerim so se mu posmehovali nekateri študentje, je bil »pijaito«, kar je v aragonščini pomenilo toliko kot gizdalin.^[18]___ Vedoč, kako nadležno mu je bilo pomanjkanje higiene in čistoče, se mu je približal eden od študentov, ki je bil robatih in grobih manir ter je zaudarjal po umazaniji in preznojenosti, in se nesramno obregnil ob njega. »Treba je dišati po moškem!« ga je drezal. In nekega dne, ko je imel pazduho premočeno od znoja, ga je kar z rokavom odrgnil

po obrazu. Jožefmarija je bil tik pred tem, da izbruhne, vendar se je obvladal in to predrznost presekalo s prezmernimi besedami za ta primer: ***Biti bolj umazan ne pomeni biti bolj moški.***^[19]___

Stvar pa ni ostala pri tem. Posmehovanje nekaterih se je kaj kmalu lotilo njegovega pobožnega življenja. Z dnevnimi obiski bazilike Pilar si je prislužil nadimek »Roža skrivnostna«, kar je bil na ustnicah bogoslovca precej nedostojen vzdevek in nespoštljiv do Marije.^[20]___ Predmet kritike so bili tudi daljši obiski Najsvetejšega v cerkvi sv. Karla in njegova apostolska gorečnost pri pogovorih. »Tamle prihaja sanjač!« so glasno med seboj govorili njegovi tovariši, oponašajoč besede Jakobovih sinov. Kot »sanjača« so ga poznali nekateri v semenišču.^[21]___ Jožefmarija je skušal vzdevke preslišati. V bistvu so ga boleli zaradi škodoželjnosti žalitve,

zaradi zavestne hudobnosti, še bolj pa zato, ker so prelamljali vezi sožitja in bratstva.^[22]

Takšno obnašanje nekaterih soštudentov, ki je bilo v glavnem posledica slabe vzgoje, nevoščljivosti ali nevednosti, je v njegovi duši pustilo boleč spomin. Ko deset let pozneje s pisanjem v zaupnem slogu Gospodu osebno odkrije svoje srce, na prvem mestu obžaluje nizko družbeno izhodišče duhovniških poklicev in pomanjkljivo raven vzgoje in kulture v nekaterih semeniščih:

Poklici za semenišča, sem rekel: škoda, da družine, četudi so pobožne, opuščajo pošiljanje svojih sinov v semenišča! V mnogih španskih regijah je z redkimi izjemami po semeniščih najti samo sinove revnih kmetov.

Nato nadaljuje: Potem ko sem ugotovil, da so v naših semeniščih

vidni sijajni zgledi kreposti [...], si dovolim z vso resnico trditi, da bodo njihovi gojenci sveti, a zelo slabo vzgojeni. So tudi izjeme. Človek zares trpi, če se je rodil in živel v drugačnem okolju.^[23]—

Kot da bi pregledoval te motnje na poti svojega duhovniškega poklica v Zaragozi, je 14. februarja 1964 dejal pred lepo skupino poslušalcev:

Čas je mineval in zgodilo se je mnogo trdih, strašnih stvari, o katerih vam ne bom govoril, kajti meni to ne povzroča trpljenja, vam pa bi bilo mučno. To so bili udarci s sekiro, s katerimi je Bog, naš Gospod, iz tega drevesa pripravljal tram, ki naj bi kljub samemu sebi služil za uresničitev njegovega Dela. Skoraj ne da bi se zavedal, sem ponavljal: Domine, ut videam! Domine, ut sit! Nisem vedel, kaj je to bilo, vendar sem šel naprej, naprej, brez primerne odziva na božjo dobroto,

toda v pričakovanju tega, kar sem moral prejeti kasneje: zbirko milosti, drugo za drugo, ki jih nisem znal opredeliti in sem jih imenoval dejavne, ker so do te mere zavladale v moji volji, da se mi skorajda ni bilo treba truditi.^[24]_____

Te ***trde, strašne stvari***, tiudarci s ***sekiro***, se seveda ne nanašajo na nespodobnosti ali žalitve nekaterih bogoslovcev. To dokazuje dejstvo, da je bil odmev tistih dogodkov tako boleč, da je po štiridesetih letih še vedno donel v njegovem spominu; razen tega pa običajno tok življenja spomine iz študentskih let uspava in jih zglati kakor prodnike, ki jih s seboj prenaša reka. (Kasneje bo tisto klevetanje označil kot »drobnarije«, malenkosti v primerjavi z velikimi dobrinami, ki jih je bila njegova duša deležna med bivanjem v semenišču, na katero ***je imel samo lepe spomine.***)^[25]_____ Ne, kar se tiče onega drugega spominka iz Sv. Karla, bo

treba poiskati grenkejšo korenino njegovega izvora.

Duhovnik, ki se je leta 1964 upiral temu, da bi grebel po preteklosti in na plan prinašal intimne dogodke, pa je s pridržkom posmrtno objavo zapustil rahlo sled tistih **udarcev s sekiro**, ko je julija 1934 pregledoval prehojeno pot svojega duhovniškega poklica. **Kje bi bil sedaj jaz, če me ti ne bi poklical?** se je spraševal na samem z Gospodom. In svoji vesti je dal odgovor:

[...] morda – če ne bi ti preprečil mojega izstopa iz zaragoškega semenišča, ko sem mislil, da sem zgrešil pot – bi zganjal hrup po španskih zborih poslancev, tako kot to počnejo moji kolegi z univerze ..., in ne ravno na tvoji strani, kajti [...] v nekem trenutku sem se čutil globoko antiklerikalnega, jaz, ki tako ljubim svoje brate v duhovništvu!^[26]_____

Ta izpoved daje slutiti Jožefmarijev odpor do tega, da bi sledil klerikalnemu zgledu, ki mu ga je vsiljevalo okolje. V njegovi duši se je spričo težav v Sv. Karlu razbesnela strašna nevihta. A nikdar ni podvomil o svoji poti. Končno je prišel Gospodov odrešilni poseg in ga utrdil v njegovi poklicanosti.

Ne gre se torej čuditi, da so mnogi njegovi sošolci napačno sklepali o prihodnosti bogoslovca iz Logroña. Ob pogledu na Jožefmarijevo izobrazbo in dobro vzgojo so pomislili, da ne bo prišel do duhovništva, ker »je imel možnost drugačne, boljše kariere«, kot pravi eden od semeniščnikov.^[27] Ta zmotni namig je hkrati naiven in neutemeljen. Razkriva popolno nepoznavanje veličine Jožefmarijevega pogleda, ki si je bil od prvega trenutka na jasnem, da mu preostaja samo eno: da se ne meni za predrznosti tega ali onega

bogoslovca, obenem pa se poskuša znebiti določenih udobnosti in nagnjenj, tako kot se je nekega dne odrekel tobaku in kadilskim pripomočkom. Njegovo pot so prekrižale druge, zelo drugačne ovire.

Pri Jožefmarijevi poklicanosti je bilo posebno to, da je bila še v teku razodevanja in še ni dosegla svoje polnosti. Zaradi tega je končni smisel njegovega bivanja v Semenišču sv. Karla izhajal iz želje po odgovoru na slutnje ljubezni, ki jih je doživljal zadnja tri leta. Niti semeniško vzdušje, ki ga ni bil vajen, niti posmehovanje ali neotesanost katerega izmed kolegov ni zmoglo izzvati krize poklica, ki bi postavila pod vprašaj fantovo zvestobo božjemu pozivu. Je pa trpel zaradi silnega delovanja antiklerikalnih čustev, ki so se dvigala kakor plima znotraj njegove duše in vzbujala sveti upor zoper vse, kar bi hotelo

čisto pojmovanje duhovništva znižati na nekakšno donosno »cerkveno kariero«. Glede tega se je držal absolutne molčečnosti, četudi je bilo na neki način opazno tudi navzven. »Videti je bilo, da v svoji notranjosti nosi nekaj, zaradi česar je semenišče postajalo pretesen okvir za njegova iskanja,« pravi eden od njegovih sošolcev.^[28] V bistvu je bil »sanjač« na božji način. Tak je bil vse svoje življenje. In ta vzdevek se ga ni prijel povsem brez razloga.

Ko se je šolsko leto že prevesilo v drugo polovico, je rektor José López Sierra začel o bogoslovcu iz Logroña prejemati novice, zaradi katerih je bil nekoliko zmeden. Neodvisno vedenje arhidiakonovega nečaka, edinstvenost njegove pobožnosti, njegovo neobičajno pojmovanje in pripombe o cerkveni karieri ter medle govorice o vzdevkih, žalitvah in sporih, vse to je pripomoglo k temu, da si je rektor ustvaril nič kaj

ugodno mnenje o Jožefmariju, ki je, po njegovem razumevanju, živel in se obnašal v očitnem nasprotju z večino semeniščnikov.

Ob koncu letnika, poleti 1921, rektor pisno poda svoje mnenje o fantu na ustreznem listu knjige *De vita et moribus*: »Pobožnost: dobro; Prizadevnost: povprečno; Disciplina: povprečno; Značaj: nestalen in vzvišen, vendar vzgojen in pozoren; Poklic: zdi se, da ga ima.«^[29]

Beseda »povprečno«, s katero ovrednoti njegovo prizadevnost, njegovo posvečanje študiju, se ne sklada z odličnimi ocenami, ki jih je dosegel na izpitih in ki jih je seveda rektor drugo za drugo navedel prav tam. »Povprečno« pri disciplini je v nasprotju z mesečnimi poročili nadzornika, zadolženega za njeno vzdrževanje. Jožefmarija je eden izmed redkih gojencev, ki v tem letu niso prejeli niti ene same kazni. Kar

zadeva značaj, je presoja videti tehtna in premišljena. Kljub temu pa ne odraža pričevanja preostalih gojencev.^[30]_____

Kar se tiče poklica, ni razloga za dvom v rektorjevo poštenost pri presojanju Jožefmarija. Na videz nedolžna opazka »zdi se, da ga ima« zbuja kanček sumničavosti, in če ga rektor po koncu letnika zapiše v knjigo *De vita et moribus*, odraža določeno nezaupanje. Nadzornik Santiago Lucas oceni Jožefmarijev poklic z »dobro«,^[31]_____ kar slabo nalega na zadržano rektorjevo presojo. Kaj bi lahko bilo razlog tega nezavednega predsodka, ki ga je imel g. José López Sierra? Ga morda vznemirja drobn pretres, ki ga je novi bogoslovec povzročal v Sv. Karlu? Je mogoče, da bi mu videz in slog tistega fanta vzbujala pomisleke glede njegove vztrajnosti? Najverjetneje je Gospod dopustil, da se rektor ni osredotočil na dejstva, ki

jih je imel pred očmi. In kakšni dvomi bi lahko napadali Jožefmarija ter ga privedli do priznanja, da je mislil, da je **zgrešil pot**, ko je bil tik pred tem, da zapusti semenišče?

Zdi se jasno, da je z ozirom na disciplino in splošnim delovanjem bogoslovja rektor imel zelo resne dvome o tem, ali je primerno, da Jožefmarija biva v Semenišču sv. Karla. Dotični pa je to strašno notranjo preizkušnjo zadržal zase in se ni zadrževal ob navajanju ovir, s katerimi se je soočal na svoji poti. Čeprav je bil trdno prepričan v svojo poklicanost, še vedno ni vedel, kaj naj bi prišlo po tistih božjih slutnjah:

Jaz pa sem napol slep še vedno čakal na odgovor. Zakaj bom postal duhovnik? Gospod nekaj hoče. Kaj? In v slabi latinščini sem z besedami slepega iz Jerihe ponavljal: Domine, ut videam! Ut sit! Ut sit! Naj se zgodi

tisto, kar Ti hočeš in česar jaz ne
poznam. Domina, ut sit!^[32]

Obstaja možnost, da je bil rektor v
začetku leta 1921/1922 še vedno v
dvomih, saj je 17. oktobra pisal
rektorju Semenišča v Logroñu in ga
prosil za poročilo o Jožefmariju:

»Bodite dobri in me v čim krajšem
času obvestite glede moralnega,
verskega in disciplinskega vedenja
nekdanjega gojenca semenišča pod
vašim častitim vodstvom; njegovo
ime je g. José M. Escrivá Albás, rojen
v Barbastru, zakonski sin g. Joséja
Escrivája in ge. Dolores, bivajočih v
Logroñu. Sporočite mi tudi vse
drugo, kar se vam zdi primerno,
glede njegovega poklica,
duhovniškega stanú in osebnih
lastnosti, ter mi ta dopis pošljite
nazaj skupaj z ustreznim poročilom.
Naj vas Bog obvaruje še mnogo let.
Zaragoza, 17. oktobra 1921. José
López Sierra, rektor.«^[33]

Po pošti je prišel takšen odgovor: »V času njegovega bivanja v tem semenišču se je držal vzornega moralnega, verskega in disciplinskega vedenja, ter kazal jasne znake svojega poklica v cerkveni stan. Naj vas Bog obvaruje še mnogo let. Logroño, 20. oktobra 1921. Gregorio Fernández, prorektor.«^[34]

Ko bo premišljeval o osebah, ki jih je božja previdnost postavila v njegovo bližino, da bi dale toplino njegovemu »porajajočemu se poklicu«, bo Jožefmarija leta pozneje zapisal:

V Logroñu [...] tisti sveti duhovnik, prorektor semenišča, g. Gregorio Fernández. V Zaragozi g. José López Sierra, ubogi rektor Semenišča sv. Frančiška, ki ga je Gospod spremenil do te mere, da je, potem ko je resnično uporabil vsa sredstva, da bi jaz opustil svoj poklic (z nadvse poštenim namenom je to storil),

kasneje postal moj edini zaščitnik
proti vsem.^[35]_____

V teh kratkih vrsticah se skriva ključ
za razumevanje dogodkov in vloge,
ki je bila rektorju semenišča
dodeljena v božjih načrtih.

Rektorjeva sprememba je bila zares
čudežna. Tako jo je razumel

Jožefmarija: kot odgovor z neba na
njegove molitve in kot potrditev
njegovega poklica v duhovništvo.

Osvobojen predsodkov glede tistega
»nestalnega in vzvišenega«

bogoslovca, kot se je glasila slabšalna
opazka v tisti znameniti knjigi, je
rektor pozneje zapisal:

»Najzgodnejši bogoslovec, v svojem
letniku izstopa zaradi izjemne
vzgojenosti, prijetnega in

preprostega občevanja, zaradi svoje
splošno znane skromnosti; bil je
spoštljiv do svojih predstojnikov,
ustrežljiv in dobrodušen do sošolcev,
zato so ga prvi zelo cenili, drugi pa
občudovali.«^[36]_____

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

[1] V letih 1920 do 1922 sta bila nadzornika klerika Santiago Lucas in Luis Torrijo; prvi je bil subdiakon, drugi pa je prejel nižje redove. Prim. »Boletín Oficial de la Diócesis«, Zaragoza 1922, str. 5–15.

[2] Prim. *Dodatek X*.

[3] Tudi njegov stric Florencio in teta Carmen sta razmeroma pogosto hodila v semenišče na obisk k Jožefmariju. »Tja sva hodila ob nedeljah popoldne in tam smo kramljali in se sprehajali po tistih velikih hodnikih« (Carmen Lamartín, AGP, RHF, T-04813, str. 3).

Prim. tudi: Javier Echevarría, *Sum.* 1895; Francisco Moreno Monforte, AGP, RHF, T-02865, str. 6.

[4] Prim. Francisco Moreno Monforte, AGP, RHF, T-02865, str. 5. Prim. tudi *Libro de Sesiones de la Asociación del Apostolado de la Oración del Sagrado Corazón de Jesús del seminario de San Francisco de Paula* (1902–1934); podatki iz let 1920–1925 so na rokopisnih straneh 92–103. V tistih letih se združenje včasih imenuje zgolj *Apostolat molitve* (prim. AGP, RHF, D-03454). Direktor in poddirektorja odbora so bili predstojniki semenišča (rektor in nadzornika).

O omenjenem združenju: prim. tudi E. Subirana, *op. cit.*, 1924, str. 45, kjer so opisani njegovi cilji ter obnove in druge pobožne dejavnosti, pri katerih lahko sodelujejo »vsi verniki«.

[5] Prim. Jesús López Bello, *Sum.* 6005.

[6] Aurelio Navarro, AGP, RHF, T-02863, str. 2.

[7] Arsenio Górriz, AGP, RHF, T-02867, str. 2.

[8] Prim. *Meditacija* z dne 14. 2. 1964. Še ena osebna pobožnost je bil križev pot, ki so ga običajno molili v postnem času: Jožefmarija »ga je imel včlenjenega v svoje življenje do te mere, da je pogosto opravljal to pobožnost, tudi če ni bil postni čas« (Javier Echevarría, *Sum.* 1861); znana je bila tudi njegova »pobožnost do Gospodovega trpljenja, ki jo je širil med bogoslovci« (Jesús López Bello, *Sum.* 6011).

[9] »Glavna jed«, ki so ji kasneje rekli »predjed«. Pravilnik koncilskega semenišča omogoča predstavo o prehrani gojencev: »Zjutraj: kava z mlekom; opoldne: juha, enolončnica, meso in slanina, poobedek; za malico: kruh in sezonsko sadje; za večerjo: solata, zelenjava in glavna

jed. Pri obeh obrokih dobijo kozarec vina. Ob nedeljah in praznikih drugega reda se kosilu doda glavna jed; ob praznikih prvega reda je za kosilo: *paella*, dve glavni jedi, prepečenec, pecivo in sladko vino; na praznik zavetnikov (Brezmadežna, sv. Valerij in sv. Bravlij) pa bodo imeli juho, tri glavne jedi, kozarec in pol rdečega vina, prepečenec, mlečni riž, kavo in šilce likerja« (*Disciplinski pravilnik ...*, op. cit, čl. 227).

^[10] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 145; in Pedro Casciaro, *Sum.* 6319.

^[11] Prim. Agustín Callejas, AGP, RHF, T-02861, str. 3.

^[12] »V semenišču nikjer ni bilo ogrevanja kljub ostrim zimam v Zaragozi« (Jesús López Bello, *Sum.* 6015).

Prim. tudi: Álvaro del Portillo, *Sum.* 138; Javier Echevarría, *Sum.* 1857.

[13] Sixta Cermeño, poročena s Joséjem Marío Albásom, ki je bil prav tako nečak kanonika arhidiakona, govori o naklonjenosti g. Carlosa do Jožefmarija: »Ta pozornost strica Carlosa je obsegala tako materialne usluge – na primer, pri njem so se prala in popravljala Jožefmarijeva oblačila; pri meni je zaposlena nečakinja tiste žene, ki je vsako soboto prihajala v semenišče po Jožefmarijevo perilo ter vse oprala in uredila –, kakor tudi zanimanje za njegovo vzgojo v semenišču; tako da se je pogovoril s predstojniki in profesorji v semenišču, bil je namreč mož s številnimi poznanstvi zaradi svojega kanoniškega položaja v škofiji, pa tudi zaradi svojega značaja« (Sixta Cermeño, AGP, RHF, T-02856, str. 1).

[14] V njegovem 51. členu je pisalo: »Vsak dan, ko zjutraj vstanejo, morajo skrbno in pazljivo urediti svojo posteljo, se umiti, počesati in

skrtačiti obleko brez kakršnegakoli opravičila.«

[15] Francisco Moreno Monforte, AGP, RHF, T-02865, str. 4.

[16] José María Román, AGP, RHF, T-02864.

[17] *Pismo 14. 9. 1951, št. 75.*

[18] *V sobah ni bilo umivalnikov s tekočo vodo*, je pripovedoval Jožefmarija, *in da sem se lahko umil od vrha do tal, je bilo treba prinesiti tri ali štiri vrče vode; morda je bilo to tisto, kar je pri nekaterih vzbujalo pohujšanje* (AGP, P03 1976, str. 180). »Dejstvo je,« pravi Á. del Portillo, »da so ga zaradi tega začeli klicati *pijaito*, to je aragonski izraz, ki v prezirljivem smislu pomeni gizdalin« (Álvaro del Portillo, *Sum.* 138); msgr. Javier Echevarría pa pričuje: »Vsak dan se je umival z mrzlo vodo od nog do glave. Njegovo obnašanje je pri

nekaterih študentih zbujalo pozornost in začeli so mu pripisovati vzdevek *pijaito*; ta beseda je v Aragoniji označevala gospodiča, domišljavega človeka z določeno mero izbranosti« (Javier Echevarría, *Sum*. 1857).

»Bogoslovci v Zaragozi,« pripoveduje Francisco Artal, gojenec koncilskega semenišča, »so v tistem času večinoma izhajali iz podeželskega okolja in njihova kulturna raven je bila primerna kmečkim družinam aragonskih vasi [...]. Spominjam se, da smo v kraju Belchite, kjer smo opravljali humanistične predmete, poslušali predavanje o olikanosti, in dobro se spomnim, kako nam je profesor govoril, da moramo biti vzgojeni in se zato naučiti olike, pri čemer ne gre pozabiti, da kdor si prizadeva biti svet, s tem pridobi tudi oliko: 'Trudite se za svetost,' je pravil, 'in tako vam bo olika navržena.'«

(Francisco Artal, AGP, RHF, T-02858, str. 1).

^[19] Prim. Álvaro del Portillo, PR, str. 222; Javier Echevarría, *Sum.* 1865; Francisco Moreno Monforte, AGP, RHF, T-02865, str. 5, kjer pravi, da ga je ob tisti priložnosti slišal reči: ***Ne verjamem, da bi bila umazanija krepot.***

^[20] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 139; Javier Echevarría, *Sum.* 1858.

^[21] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 139; Encarnación Ortega pravi, da »je imel že v zgodnji mladosti veliko gorečnost za zveličanje duš, in spominjam se, kako je svoji sestri Carmen povedal, da so ga zaradi te gorečnosti v semenišču klicali 'sanjač'« (Encarnación Ortega, *Sum.* 5366).

^[22] Prim. Javier de Ayala, AGP, RHF, T-15712, str. 2.

^[23] *Zapiski*, št. 53–54. (*prav tam*, št. 53)

^[24] Prim. *Meditacija* z dne 14. 2. 1964.

^[25] Ustanovitelj je znal videti dobro plat tistih majhnih materialnih neprijetnosti pri Sv. Karlu, ki jim je rekel »drobnarije« (prim. Álvaro del Portillo, *Sum*. 158).

Tudi njegova sestra Carmen je omenjala, da ga je večkrat slišala reči, da »ima na semenišče samo lepe spomine« (prim. Encarnación Ortega, PM, l. 31; in tudi Javier de Ayala, AGP, RHF, T-15712, str. 2).

^[26] *Zapiski*, št. 1748. To je ena izmed opomb, zapisanih na duhovnih vajah, ki jih je opravil julija 1934.

^[27] José María Román, AGP, RHF, T-02864.

^[28] Agustín Callejas, AGP, RHF, T-02861, str. 5.

^[29] Prim. *Dodatek X*.

^[30] Na primer, eden od sošolcev, Aurelio Navarro, o Jožefmariju pričuje: »Že ko je bil v semenišču, je bil preprost in prav nič vzvišen« (Aurelio Navarro, AGP, RHF, T-02863, str. 3).

Na istem listu knjige *De vita et moribus*, takoj pod opisom posameznih vedenj, je rektor za vsak letnik zapisoval ocene, pridobljene na izpitih.

^[31] Prim. AGP, RHF, D-07056. Na obrazcih, ki so jih nadzorniki morali mesečno izpolnjevati in oddajati, je bil natisnjen naslov *Poročilo o vedenju semeniščnikov Sv. Frančiška Pavelskega*. Tam so bila zapisana imena vseh gojencev, stolpci, v katere so se vpisovale ocene (»dobro, povprečno, malo ali slabo«), so se imenovali: *Pobožnost, Prizadevnost, Disciplina, Vedenje*. Na hrbtni strani lista so bile zapisane kazni, naložene s strani nadzornikov ali rektorja.

Oktobra 1920 je v razdelku *Vedenje g.* Lucus izjemoma kot naslov stolpca zapisal *Poklic* in vnesel 26 dobrih ter 9 povprečnih ocen.

[32] AGP, P04 1974, II, str. 398–399.

[33] AGP, RHF, D-15016. Rektor Semenišča sv. Frančiška Pavelskega nasloví pismo na rektorja koncilskega semenišča v Logroñu. Vendar mu odgovori prorektor, Gregorio Fernández Anguiano, ki je bil Jožefmarijev prefekt za disciplino; novi škof, msgr. Fidel García Martínez, je namreč funkcijo rektorja zadržal zase in vodil semenišče s pomočjo prorektorjev (prim. E. Subirana, *op. cit.*, 1922, Diócesis de Calahorra y Santo Domingo de La Calzada).

[34] *Prav tam.* (Škofijski arhiv. Dokumenti Kraljevega duhovniškega semenišča sv. Karla, mapa št. 7 – Dokumentacija o bogoslovcih – 1921–1925).

^[35] *Zapiski*, št. 959.

^[36] AGP, RHF, D-03306.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sl-si/article/2-knjiga-de-
vita-et-moribus/](https://dev.opusdei.org/sl-si/article/2-knjiga-de-vita-et-moribus/) (6. Avg. 2025)